



Mikkelissä järjestettiin 24.-26.8.2011 Kansainvälisen osuustoimintaliiton ICA:n tutkimuskonferenssi. Sen yhteydessä Yhdessä yrittämään! -hanke järjesti workshopin, joka oli konferenssivieraiden lisäksi suunnattu suomalaisille yritysneuvojille ja yrityskehittäjille. Teemana oli osuustoimintayrittäjyyden innovatiiviset sovellutukset.

KANSAINVÄLINEN PANEELI.

Osuustoimintayrittäjyyden innovatiiviset ratkaisut olivat pohdittavana ICA:n tutkimuskonferenssin yhdessä työryhmässä. Kuvassa vasemmalta lukien: Niina Immonen, John Anderson, Wendy Holm, E.G. Nadeau, Lieve Jacobs, Christina A. Clamp, Akira Kurimoto, Richard Simmons, Hyojin Shin ja Chanhee Yeom.

OSUUSTOIMINTAYRITTÄJYYS uusien toimintamallien mahdollistajana



**INNOVATIIVISIA
TRENDEJÄ TUTKITAAN**

Kanadalainen John Anderson Kanadan osuuskuntien liitosta kertoi suurehkoista tutkimusprojektista, jossa on kerätty datatietoa uusista osuuskunnista (www.cooperative-difference.coop). Kanadassa osuuskuntien määrä on ollut viimeisen kymmenen vuotta tasaisessa kasvussa ja kasvu on väkilukuun suhteutettuna ollut suurta.

Kanadassa osuustoiminnallisilla yrityksillä on Andersonin mukaan vielä paljon uusia mahdollisuuksia mm. tuotevalmistuksessa, energia-alalla, sosiaalialan osuuskunnissa mm. lastenhoidossa (vain Quebecissä niitä toimii jo paljon) ja viestinnässä. Uusien osuuskuntien perustamista tuetaan vahvasti liittovaltiotason ohjelmalla. Se käyttää vuosittain noin 2 miljoonaa dollaria uusien osuuskuntien perustamisen rahoittamiseen.

Anderson kertoi myös, että uu-

sia osuuskuntaideoita viriää tällä hetkellä paljon. Keskustelua herättävät mm. yhdessä omistettujen ajoneuvojen osuuskunnat sekä aboriginaalien eli alkuperäisväestön pariin syntyneet osuuskunnat. Myös julkisia palveluita tuotetaan yhä enemmän osuuskuntien toimesta mm. ambulanssi- ja hautauspalveluita.

**VERKOSTOITUMINEN
PARANTAA
MAHDOLLISUUKSIA**

Kanadassa on tutkittu myös osuustoiminnallisten verkostojen merkitystä innovaatioiden synnyttäjinä. Tutkija Wendy Holm Saint Maryn yliopistosta analysoi osuuskuntien verkostorakenteita ja esitteli kaksi tapausta, joissa molemmissa osuuskuntien sisäinen ja ulkoinen verkostoituminen on johtanut innovatiiviseen ja menestyksekkääseen toimintaan.

Ensimmäinen esimerkki liittyi Kanadassa kehitettyyn osuuskunnille tarkoitettuun omaan koulutusohjelmaan. Koulutusohjelmaa ("Sobey school of business masters of management - co-operatives and credit unions") on tuottamassa jo 50 osuuskuntaa ja tukiorganisaatioita seitsemästä eri maasta. Ohjelmasta löytyy lisätietoa osoitteesta: www.smu.ca/academic/sobey/

mm/mmccu.html.

Toinen Wendy Holmin innovatiivinen esimerkki käsitteli terveyspalvelujen tuottamista sähköisesti. Se tapahtuu "Nova Scotia's connecting people for health co-operative" -osuuskunnan kautta (www.healthconnex.ca). Osuuskunnan toimintamalli lähentelee suomalaista e-terveyskeskussosuuskuntamallia, jonka toteuttamiseen on perustettu Suomen terveys- ja hyvinvointiosuuskunta STH (ks. OT 5/09 ja 6/09).

**HYVINVOINTIPALVELUILLE
UUSIA IDEOITA**

Workshopissa kuultiin lisäksi useita esityksiä sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisen uusista ratkaisuista. Belgialainen Lieve Jacobs (CERA centre for co-operative entrepreneurship) toi esille, miten osuuskunnan juridinen toiminta-

malli mahdollistaa monta yhteiskunnalliselle yrittäjyydelle tärkeää tunnuspiirrettä.

Myös meillä Suomessa osuuskuntalaki tarjoaa samat juridiset mahdollisuudet. Voisi olla tarpeellista meillä Suomessakin muistuttaa osuuskuntalain tarjoamista joustavista mahdollisuuksista määritellä yritystoimintaa erityisesti yhteiskunnallisen yrittäjyyden suuntaan.

Johtaja Akira Kurimoto Kuluttajaosuuskuntien instituutista kertoi japanilaisten terveysosuuskunnista. Mielenkiintoinen toimintamalli liittyy siihen, että terveysosuuskuntien jäseniä koulutetaan toimimaan omilla lähialueillaan vapaaehtoisina terveysneuvojina. Terveysalan osuuskuntien 2,7 miljoonasta jäsenestä yli 30 000 toimii tällaisessa vapaaehtoistyössä, johon osuuskunta on tarjonnut koulutuksen.

”Japanin terveysosuuskuntien jäsenet ovat keskimääräistä aktiivisempia edistämään sekä omaa että muiden terveyttä.”

AKIRA KURIMOTO, Japanin Kuluttajaosuuskuntien instituutti



Kuva: Tytti Kielen

Terveysneuvojat toimivat terveydenhoito-ohjeita noudattaen ja vetävät ns. HAN-ryhmiä asukkaiden kotona. Terveysosuuskuntien jäsenet ovatkin keskimääräistä aktiivisempia edistämään sekä omaa että muiden terveyttä. Terveyspalveluiden *osallistavalla osuuskuntamallilla* annetaan valtaa palvelujen käyttäjille sekä parannetaan merkittävästi osuuskuntien jäsen-ten elämänlaatua.

OSUUSKAUPPA YHDISTI KULUTTAJAT JA TUOTTAJAT

Osallistaminen ja monisidosryhmäisyyden vahvuudet nousivat esille muissakin esityksissä. Francesca Spinicci Firenzen yliopistosta ja EURICSE -tutkimuskeskuksesta käsittelee esityksessään ylipäätään käyttäjien/kuluttajien perustamia osuuskuntia.

Myös tutkijat Chanhee Yeom ja Hyonjin Shin iCoop Koreasta kertoivat korealaisen osuuskaupan toi-

minnasta, jossa jäseninä ovat sekä tuottajat että kuluttajat. Molemmat sidosryhmät ovat osuuskunnassa järjestäytyneet omiin ryhmiinsä, joiden välillä vallitsee hyvä vuorovaikutus ja solidaarisuus.

Monisidosryhmäisyys edellyttääkin hyvin vahvaa näkemystä *moilemmipuolisesta edusta sekä keskinäistä luottamusta*. Eteläkorealaisessa osuuskaupassa onkin panostettu erilaisiin vuorovaikutuskanaviin kuluttajien ja tuottajien välillä.

INNOVATIIVISUUDEN LÄHTEET MOTIVOIVIA

Workshop päättyi kaikkien esiintyjien yhteiseen paneelikeskusteluun, jossa pureuduttiin siihen, mitkä asiat ovat innovatiivisen osuustoiminnallisen yrittäjyyden tiimissä.

Mielenkiintoista oli, miten esille nousi osuuskuntien toiminnan peruslähtökohtia: demokratia, jä-

senen edun toteutuminen, yhteisen tavoitteen löytäminen, yhteistyö, ympäröivän yhteisön sitoutuminen, pitkäjänteisyys ja korkea jäsenten osallisuus.

Uusia innovatiivisia avauksia toivottiin mm. ilmaston muutoksen torjuntaan, uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämiseen (biomassa ja tuulienergia), energiatehokkuuden lisäämiseen ja ruokaturvallisuuteen. Osuustoimintayrittäjyyden toivottiin kohdistuvan myös nykyistä enemmän erilaisiin marginaaliryhmiin, erityisesti rikkaisiin länsimaihin muuttaviin siirtolaisiin.

MITÄ PITÄISI TUTKIA TULEVAISUUDESSA?

Uusia ja tärkeitä tutkimusaiheita pohdittaessa esille nostettiin erityisesti eri sektoreiden osuustoiminnallisten yritysten *liiketoimintamallien mallintaminen*.

Lisätietoa kaivattiin osuuskunti-

en keskinäisen yhteistyön merkityksestä sekä erityisesti osuuskuntien perustamien *kattojärjestöjen roolisia*. Panelistit kokivat, että uusien osuuskuntien synnyttäminen ja innovatiivinen toiminta tarvitsee taakseen laajoja yhteistyörakenteita ja osuuskuntien perustamia kattojärjestöjä.

Erilaisten parhaiden käytäntöjen tunnistamiseen toivottiin lisää tutkimusta ja tutkimukseen vahvaa *poikkitieteellisyttä*. Huomiota sai myös se, että osuustoiminnallisten yritysten epäonnistumiset saavat usein paljon julkisuutta, mutta muun liiketoiminnan tekoelvyttämisestä kriisitilanteissa yleensä vaietaan. Tähän epäkohtaan toivottiin myös tutkimuksellista lähestymistapaa.

Niina Immonen

Katso ICA:n tutkimuskonferenssin käsittelemistä useista muista aiheista sivulta 14 alkaen tässä numerossa!



Kuva: Tytti Kielen

INNOVATIIVISET RATKAISUT KESKUSTELTAVINA.

ICA:n tutkimuskonferenssin osuustoiminnan innovatiivisia ratkaisuja käsitelleen Workshopin osallistujia Mikkelissä 25.8.2011.